

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Vaihtoehtoisia ratkaisuja vaativan erityisen tuen tilanteissa opetusneuvos Pirjo Koivula,

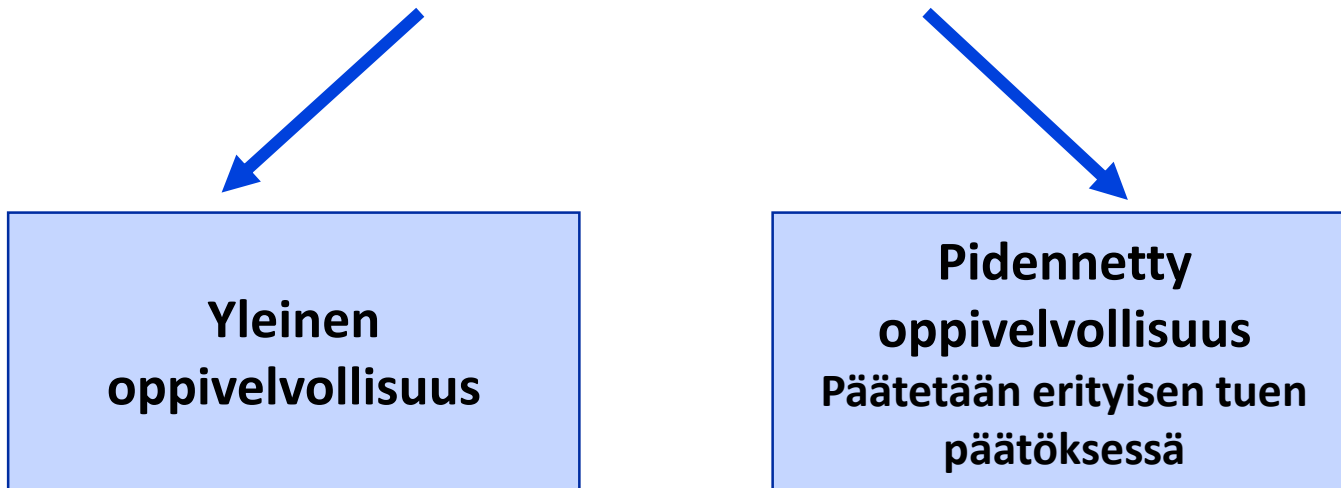
Pirjo Koivula
Opetusneuvos

Pidennetty oppivelvollisuus

Erityistä tukea saava oppilas

Linjauksia

- Pidentetyn oppivelvollisuuden piirissä 5-vuotiaana aloitettu ns. oppivelvollisuutta edeltävä esiopetus on samojen esiopetuksen normien alaista kuin ilman tätä päätöstä olevien oppilaiden vastaava 6-vuotiaana aloitettu esiopetus.
- Lapsi saa erityistä tukea ja hänellä on HOJKS jo 5-vuotiaana, vaikka oppivelvollisuus alkaa 6-vuotiaana.
- Opetuspaikka ei määrää opetussuunnitelmaa, vaan se onko lapsi esi- vai perusopetuksessa.

Pidennetyt oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeasti vammaiset ja vaikeasti sairaat lapset

- Vammaisuuden aste määritellään neuropsykologin, erikoislääkärin yms. asiantuntijan näkemyksen pohjalta.
- Ko. asiantuntijalausunnon perusteella opetuksen järjestäjä tekee mahdollisen perusopetuslain 25 §:n 2 momentin tarkoittaman pidennetyt oppivelvollisuuden päätöksen sen arvion pohjalta, onko ko. lapsella mahdollisuus vammaisuutensa vuoksi saavuttaa perusopetukselle säädettyjä tavoitteita yhdeksässä vuodessa vai eikö.

Ryhmätkoko käytännössä

- Asetuksessa säädettyjä em. ryhmätkokoja ei voi ylittää yhdelläkään oppitunnilla.
- Ryhmätkokosäännöstä noudatettaessa oppilaat lasketaan kulloisellakin tunnilla läsnä olevien oppilaiden mukaan. Ei ole lainvastaista, että jonkun opettajan ”vastuuluokalla” on enemmän kuin 20 oppilasta ja pidennetyt oppivelvollisuuden piirissä oleva oppilas, kunhan opetettaessa ryhmät on muodostettu siten, ettei oppilasmäärä ylitä millään oppitunnilla.

Ryhmäkoko – saako integroituna olla useampi

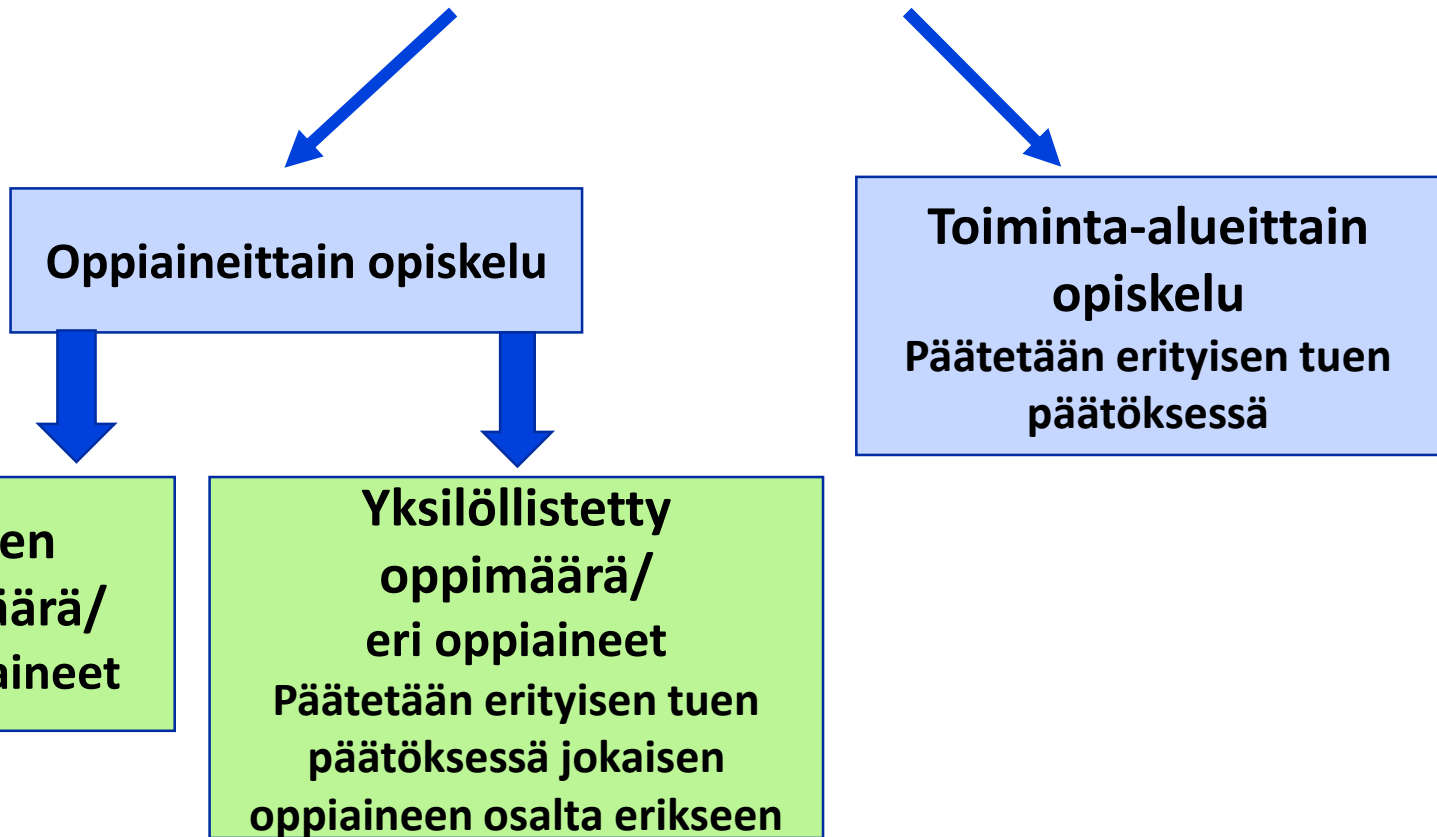
- Mikäli pidennetyn oppivelvollisuuden oppilas saa opetusta yhdessä muiden kuin erityisen tuen tai pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden kanssa, **saa opetusryhmässä olla enintään 20 oppilasta.**
- Opetushallituksessa on tulkittu, että **asetus ei kategorisesti estä useamman pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaan sijoittamista samaan ryhmään.** Opetuksen järjestäjän on varmistuttava, että opetusryhmässä **opetussuunnitelman tavoitteet ovat saavutettavissa.** Näin ollen laki saattaa edellyttää, että ryhmäkoko on 20 oppilaan maksimiryhmäkokoä pienempi.
- Opetuksen järjestäjän on otettava opetusjärjestelyjä suunnitellessaan huomioon pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden **vamman tai sairauden laatu, tukitoimet ja muut järjestelyt,** sekä **muiden ryhmään kuuluvien oppilaiden edellytykset.**

Toiminta-alueittain opetus

Erityistä tukea saava oppilas

Toiminta-alueittain järjestettävä opetus

- **Vaikeimmin kehitysvammaisten** oppilaiden opetus voidaan järjestää oppiainejaon sijasta toiminta-alueittain. (Valtioneuvoston asetus (422/2012) 9 § 3 mom.)
- Myös **muulla tavoin vammaisen tai vakavasti sairaan** oppilaan opetus voi olla oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä perusteltua järjestää toiminta-alueittain. (Perusopetuslaki 18 § 1 mom.)
- Opetuksen järjestämisestä oppiainejaon sijasta toiminta-alueittain **päätetään erityisen tuen päätöksessä.**
- Opetus järjestetään toiminta-alueittain vain kun todetaan, **ettei oppilas kykene opiskelemaan edes oppiaineiden yksilöllistettyjä oppimääriä.**

Käytännön haaste:

Monesti oppiaineittain, yksilöllistettyjen oppimäärien mukaan opiskeleva oppilas saa hyvin vähän mahdollisuuksia harjoitella arjen taitoja koulupäivässä. Hänen toiminnanohjauksensa ja päivittäiset taitonsa tarvitsisivat enemmän ohjausta.

Aina on valittava joko oppiaineittain tai toiminta-alueittain opiskelu

- Oppilaan oikeusturvan kannalta on tärkeää, että jos oppilas pystyy opiskelemaan vaikka alhaisellekin tasolle yksilöllistettyjä oppiaineiden oppimääriä, hänellä on silloin oikeus oppiaineittain tapahtuvaan opetukseen.
- Oppilas voidaan vapauttaa jonkun/joidenkin oppiaineiden opiskelusta ja niiden sijaan järjestää muiden oppiaineiden opetusta tai ohjattua toimintaa. Ohjattu toiminta voi olla esimerkiksi erilaisten päivittäisten toimintojen taitojen opetusta.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet:

Toiminta-alueet voivat sisältää **jonkin yksittäisen oppiaineen tavoitteita ja sisältöjä**, jos oppilaalla on vahvuuksia tässä oppiaineessa.

- Yksittäisen oppiaineen tavoitteet ja sisällöt **kuvataan HOJKSissa sisältyen johonkin sopivaan toiminta-alueeseen.**
- Sisältöjä kirjataan oppilaalle räätälöiden, ottaen huomioon hänen edellytyksensä, kiinnostuksen kohteensa jne. Sisällöt ja tavoitteet **eivät seuraa minkään vuosiluokan tavoitteita ja sisältöjä.** Ne ovat osa jotakin toiminta-alueetta.
- **Oppiainetta ei myöskään mainita todistuksessa, vaan näiden tavoitteiden toteutumisen arviointi sisältyy ko. toiminta-alueen sanalliseen arviointiin.**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Avustajapalveluihin liittyviä linjauksia

Koulunkäyntiavustajan ja opettajan työnjako

- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luku 5.2.3:
- Opettajan tehtävänä on suunnitella, opettaa sekä arvioida oppilaan ja koko ryhmän oppimista ja työskentelyä.
- Avustaja tukee oppilasta oppimiseen ja koulunkäyntiin sekä oppimista tukevaan kuntoutukseen liittyvien tehtävien suorittamisessa opettajan tai terapeuttien ohjeiden mukaisesti ja osallistuu tarvittaessa tuen suunnitteluun. Hän ohjaa oppilasta koulun päivittäisissä tilanteissa.

Oppilaan poistaminen luokasta ja kiinnipitäminen

- Perusopetuslaissa on säädetty, milloin on oikeus määrätä oppilas poistumaan luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka poistaa oppilas em. tilasta, jos tämä ei poistu poistumiskehotuksen saatuaan. (Oppilas häiritsee opetusta tai vaarantaa turvallisuutta)
- Jos poistettava oppilas tekee vastarintaa, voidaan käyttää oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja. Valtuudet voimakeinojen käyttöön on perusopetuslaissa annettu vain opettajalle ja rehtorille.
- Tarvittaessa opettaja tai rehtori voi pyytää apua koulunkäyntiavustajalta esim. oppilaan poistamiseksi luokkatilasta.

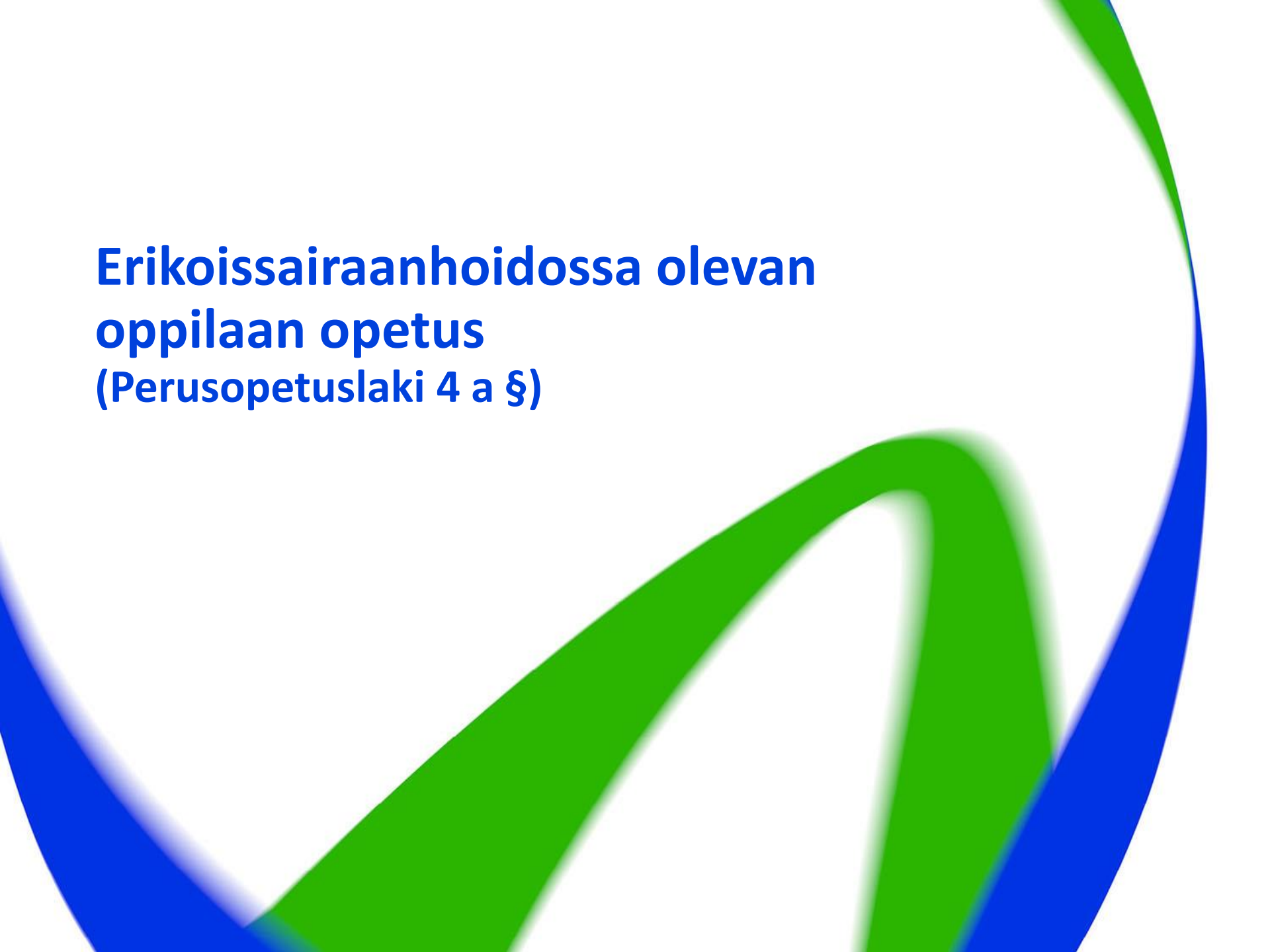

Oppilaan poistaminen luokasta ja kiinnipitäminen

- Koulunkäyntiavustaja ei siis voi oma-aloitteisesti tai edes opettajan/rehtorin kehotuksesta yksinään poistaa oppilasta luokkatilasta eikä käyttää välttämättömiä voimakeinoja oppilaan poistamiseksi, mutta **opettajan tai rehtorin apuna** sellaiseen osallistuminen on mahdollista.
- Silloin kun on kysymys tilanteesta, jossa oppilas on aiheuttamassa vahinkoa tai vaaraa itselleen tai muille, kuka tahansa koulun henkilökuntaan kuuluva voi rajoittaa oppilaan toimintaa esim. pitämällä kiinni. Tämä oikeus perustuu rikoslain hätävarjelua tai pakkotilaa koskeviin säännöksiin.

Avustaja valvojana

- Avustaja **voi toimia valvojana** välitunnilla ja muissa tilanteissa.
- Silloin kun koulussa harkitaan valvontatehtävän antamista avustajille, **pitää arvioida heidän osaamistaan**; kykenevätkö he hoitamaan tehtävän siten, että oppilaiden **turvallisuus voidaan taata**. Tuntevatko tehtävään määrätyt avustajat, minkälaisia tilanteita eri oppilaiden kanssa voi tulla eteen ja **osaavatko he toimia tilanteen vaatimalla tavalla**. Myös sitä pitää arvioida, onko ympäristö, jossa toimitaan turvallinen lapsille.

**Erikoissairaanhoidossa olevan
oppilaan opetus
(Perusopetuslaki 4 a §)**

Avohoidossa olevien asema

- Avohoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään pääsääntöisesti oppilaan omassa koulussa.
- Jos se ei ole koulun omista tukitoimista huolimatta oppilaan edun mukaista, hoidosta vastaavan sairaalan sijaintikunta järjestää oppivelvolliselle oppilaalle opetusta ja tukea siinä määrin kuin se hänen terveytensä, pedagogiset erityistarpeensa ja erikoissairaanhoidon hoidolliset ja kuntoutukselliset toimenpiteet huomioon ottaen on perusteltua.
- Myös kunnat, joissa sijaitsee erikoissairaanhoidon muu toimintayksikkö, voivat järjestää opetusta avohoidossa olevalle oppilaalle.

Koulupaikasta päättäminen

- Hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön (johon lapsella on hoitosuhde) **sijaintikunta ja oppilaan opetuksen järjestäjä** sekä **oppilaan kotikunta** (jos eri) sopivat yhdessä oppilaan opetuksen järjestämisestä.
- Prosessissa on **kuultava oppilasta, tämän huoltajia** tai muuta laillista edustajaa, oppilaan opetuksen **nykyisiä ja tulevia järjestäjiä** (siis myös sairaalakoulua) sekä **oppilaan oppilashuollosta vastaavia henkilöitä**.
- Mikäli sopimukseen ei poikkeuksellisesti päästä, **päätöksen tekee hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta**.
- Normaalit kuntalain muutoksenhakukeinot käytössä (oikaisuvaatimus ja kunnallisvalitus).

Nivelvaiheen tuki

- Erikoissairaanhoidon tarvitsevan oppilaan **opetuksen järjestämistä koskeva sopimus voidaan tehdä heti, kun oppilas on saanut lähetteen.**
  - > Laki edellyttää erityistä huomiota kiinnitettävän **nivelvaiheissa annettavaan opetukseen.**
- Erikoissairaanhoidon **pääsyä odottava, sinne siirtyvä tai sieltä omaan kouluun palaava oppilas** on oikeutettu siirtymisen kannalta **välttämättömään opetuksen tukeen.** Sen järjestäminen on **opetuksen järjestäjän ja hoidosta vastaavan sairaalan** (tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön) **sijaintikunnan yhteisellä vastuulla.**

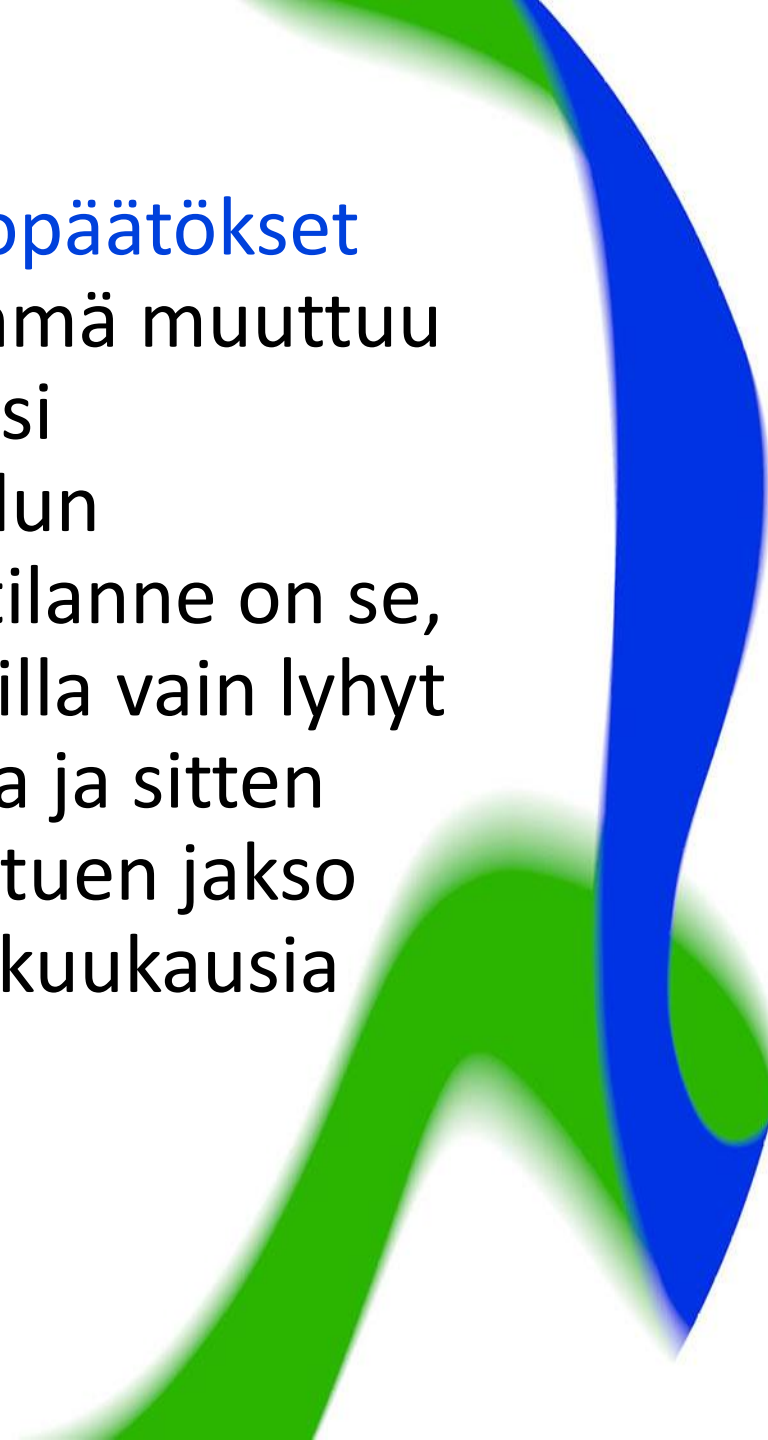
Nivelvaiheen tuki - Hallituksen esityksen mukaan:

- Tukitoimista sovitaan tapauskohtaisesti.
- Kevyimmillään konsultaatiota ja suunnittelua, mutta myös, esimerkiksi sairaalakoulun henkilökunnan jalkautuminen oppilaan omaan kouluun.
- Mikäli oppilaan opetuksen järjestäjä on muu kuin oppilaan hoidon aikainen kotikunta, myös kotikuntaa tulee kuulla (koska kunta osallistuu kustannuksiin).
- Tavoitteena on, että erikoissairaanhoidossa annettavan opetukseen päätyttyä oppilaan tulee voida palata siihen opetukseen, johon hän osallistui ennen siirtymistään.
- Pysyvää oppilaaksi ottamispäätöstä sairaalakouluun ei siis pääsääntöisesti tehdä.

Sairaaloiden nuoriso- ja lastenosastojen päiväosastotoiminta

- Osastojen muuttuminen päiväosastoiksi ei vaikuta sairaalan sijaintikunnan velvollisuuteen järjestää opetusta oppivelvollisten tutkimus- tai hoitajaksojen aikana.
- Nuoriso- että lastenosastojen potilaat ovat hoidossa yleensä esimerkiksi aamukahdeksasta iltaviiteen ja lähtevät sitten kotiin. Päiväosastotoiminta on avohuollon toimintaa ja palvelee muidenkin kuntien oppilaita.
- Sijaintikunnan opetuksen järjestämisvelvollisuus koskee myös esimerkiksi kehitysvammapsykiatrian kuntoutusjaksoja.
- **Oppivelvollisuudesta ei ole sairauslomaa.**

Missä vaiheessa hallintopäätökset tehdään, kun opetusryhmä muuttuu tai oppilas on esimerkiksi sijoitettuna lastensuojelun toimenpiteenä. Joskus tilanne on se, että aluksi on suunnitteilla vain lyhyt jakso, esim. kaksi viikkoa ja sitten oppilaan tilanteesta johtuen jakso pitenee vähitellen jopa kuukausia kestäväksi.

- Kun opetuksen järjestäjä vaihtuu, tehdään uudet hallintopäätökset, esimerkiksi erityisen tuen päätös.
- Perusopetuslaki ei anna suoraan vastausta minkään aikarajan osalta. Opetuksen järjestämistä koskevien päätösten tulee lähtökohtaisesti vastata sitä, miten oppilaan opetus tosiasiallisesti järjestetään.
- Perusopetuslain 6 §:n 2 momentin mukaan kunta voi perustellusta syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa. Jos siis väliaikaisen järjestelyn myötä opetuspaikka vaihtuu, niin tulisi tehdä päätös opetuspaikan vaihtamisesta tilapäisesti/määräajaksi.

- Erityisen tuen päätöksessä määrätään mm. pääsääntöinen opetusryhmä. Mikäli järjestelyn myötä oppilas siirtyy yleisopetuksesta pienryhmään ja järjestely kestää sen verran kauan, että pienryhmän voisi katsoa olevan oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, tulee muuttaa erityisen tuen päätöstä.
- Tämä prosessi vie tietyn ajan, joten siitä saa jotain suuntaviivaa siitä, minkä kestoinen järjestely aiheuttaa tarpeen päivittää päätöksiä.
- Laista ei tule tarkkoja aikarajoja, viime kädessä opetuksen järjestäjä linjaa asian.

**Repaleinen koulupolku
– suorituksia puuttuu**

Suorituksia ei ole kertynyt - Oppivelvollisuusikä täyttymässä tai oppilas on ikäistään huomattavasti alemmalla luokalla

- Oppilaalle tehdään päätös vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta > Suoritukset eivät raukea, eikä oppilas jää luokalleen.
- Maininta oltava opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa.
- Oppilaalle voi harkita myös Pol 18 § mukaisen päätöksen tekemistä erityisistä opetusjärjestelyistä. Oppilas voitaisiin ko. päätöksellä vapauttaa joidenkin oppiaineiden opiskelusta, ainakin joiltakin osin. Tällöin hänelle ei anneta arviointia näistä.
> Oppilaalle jää aikaa keskittyä avainoppiaineiden opiskeluun.
Käytettävä harkiten!

Suorituksia ei ole kertynyt - Oppivelvollisuusikä täyttymässä tai oppilas on ikäistään huomattavasti alemmalla luokalla

- Vapauttamista ei tehdä sellaisista oppiaineista, joissa tieto on kumuloituvaa.
- Erityistä tukea saavalla oppilaalla tämä tehdään osana erityisen tuen päätöstä.
- Tulisi harkita, voiko oppilas antaa näyttöjä osaamisestaan, jolloin hän voi saada hyväksytyn arvioinnin olematta tunneilla.

Suorituksia ei ole kertynyt - Oppivelvollisuusikä täyttymässä tai oppilas on ikäistään huomattavasti alemmalla luokalla

- Joskus esim. uuteen kouluun siirtyvä oppilas on jäänyt luokalleen. Hänellä on ollut hyväksytyjä suorituksia useista oppiaineista, mutta ne ovat rauenneet. Tällöin voi harkita, voisiko näistä saada hyväksytyt arvioinnit antamalla näyttöjä.
- Kunta voi siis pitää oppilaan oppilaana vielä oppivelvollisuuden päätyttyäkin.
- Usein jatkaminen tutussa koulussa päiväoppilaana tai esimerkiksi osittain antamalla erilaisia näyttöjä on oppilaankin kannalta paras ratkaisu.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Vuosiluokkiin sitomaton opetus ei ole yhteydessä oppimisen ja koulunkäynnin tuen tasoihin, vaan asiasta säädetään erillisissä säännöksissä.

Opetushallitus on muuttanut ja täydentänyt vuonna 2014 annettuja opetussuunnitelman perusteita tältä osin 24.4.2017, ja ne löytyvät seuraavasta linkistä:

http://www.oph.fi/download/182977_Muutosmaarays_perusopetus_ja_lisaopetus_OPH_866_2017.pdf

Vuosiluokkiin sitomatonta opetusta koskevaa tekstiä on useammassa kohtaa liitteessä olevaa täydennysmääräystä.

Sen mukaan mm. **opetuksen järjestäjä päättää paikallisessa opetussuunnitelmassa päätöksen teon periaatteet** siinä tapauksessa, että kysymys on yksittäisen oppilaan opiskelusta vuosiluokkiin sitomattomasti.

**Kodin ulkopuolelle
sijoitetut lapset**

The background features abstract, flowing shapes in vibrant green and blue. A thick green band curves from the top right towards the center, while a blue band curves from the bottom left towards the center, overlapping the green one. The overall composition is dynamic and modern.

Kuntaliitonkirje 17/2016

<http://www.kunnat.net/fi/Kuntaliitto/yleiskirjeet-lausunnot/yleiskirjeet/2016/Sivut/Lastensuojelun-vuoksi-sijoitetun-oppilaan-korvaus-vuonna-2016.aspx>

Sen mukaan:

*Kunta on velvollinen osoittamaan sijoitetuille oppilaille perusopetuslain 6 §:n 2 momentin mukaisen lähikoulun **yhdenvertaisin perustein kunnassa asuvien muiden lasten ja nuorten kanssa.***

*Lastensuojelulain perusteella kuntaan sijoitetut oppilaat suorittavat oppivelvollisuuttaan **kunnan järjestämässä perusopetuksessa.***

Antopäivä:

12.08.2016

Ratkaisija:

Apulaisoikeuskansleri

Sijaishuollossa olevan lapsen
perusopetusta ei ollut järjestetty
lainmukaisesti

Kantelukirjoituksen mukaan lapsi on sijoitettuna ollessaan opiskellut hoitokodin yhteydessä toimivassa kotikoulussa, eikä kantelijaa lapsensa huoltajana ollut kuultu päätettäessä tällaiseen opetusjärjestelyyn siirtymisestä. Kantelija oli pyytänyt oikeuskansleria tutkimaan lapsensa perusopetuksen lainmukaisuuden.

Hoitokodilla, joka on yksityinen palveluntuottaja, ei ollut lupaa perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestämiseen. Hoitokodin koulun ei ole selvitetty tosiasiallisesti toimineen kunnan opetustoimen alaisuudessa ja valvonnassa. Sijoituskunta ei näin ollen ollut järjestänyt alueellaan asuneelle lapselle perusopetuslaissa edellytetyn mukaista perusopetusta.

Sijoituskunnan opetustoimen ei ollut selvitetty tehneen perusopetuslaissa edellytettyä valituskelpoista päätöstä erityiseen opetusjärjestelyyn siirtymisestä. Kantelijaa lapsensa huoltajana ei siten myöskään ollut kuultu asiassa.

Sijoituskunnan menettelyn moitittavuuden arviointiin vaikutti kuitenkin se seikka, että sijoittajakunnan sosiaali- tai opetusviranomaisten ei ollut selvitetty ilmoittaneen lapsesta sijoituskunnalle ennen kuin lapsi oli käynyt hoitokodin kotikoulua useita kuukausia.

Apulaisoikeuskansleri saattoi käsityksensä **perusopetuksen järjestämisestä, viranomaisten välisestä tiedonkulusta ja erityisistä opetusjärjestelyistä päättämisestä sijoittaja- ja sijoituskuntien tietoon vastaisessa toiminnassa huomioon otettavaksi.**

Apulaisoikeuskansleri edellytti sijoituskunnan asianomaisen viranomaisen ilmoittavan hänelle 30.11.2016 mennessä **mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt hoitokodin oppilaiden perusopetuksen järjestämiseksi perusopetuslaissa edellytetyllä tavalla.**

Tiedon siirtyminen

Perusopetuslain 40 § 4. momentti

- Jos alle 18-vuotias oppilas siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tämän lain, lukiolain (629/1998), ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) tai ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) mukaisesti järjestämään opetukseen, toimintaan tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava oppilaan opetuksen tai koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot uudelle opetuksen tai koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä. (30.12.2013/1288)

- Missään ei ole määritelty, mikä kaikki tieto on edellä mainittua välttämätöntä tietoa. On linjattu, että erityisen tuen päätös sisältöineen on välttämätöntä tietoa, joka on siirrettävä, samoin tieto siitä, että oppilas on saanut tehostettua tukea.
- **Pedagogiset asiakirjat suositellaan siirrettäväksi vain huoltajan yksilöidyllä luvalla**, koska ne sisältävät useimmiten muutakin tietoa kuin mikä on välttämätöntä opetuksen järjestämiseksi. Ainakin viimeksi laadittujen pedagogisten asiakirjojen osalta lupa olisi hyvä pyytää. Jos huoltaja ei anna lupaa, asiakirjoja ei voi siirtää.
- Yllä oleva **koskee myös erilaisia lausuntoja**.

- Uusi opetuksen järjestäjä ei voi kuitenkaan suoraan käyttää vanhoja asiakirjoja, koska oppilaan tilanne ja tuen järjestämismahdollisuudet täytyy arvioida ja suunnitella uudessa oppimisympäristössä. Vanhoja asiakirjoja hyödynnetään uusien laatimisessa.
- Esimerkiksi edellisen opetuksen järjestäjän laatimaa pedagogista selvitystä ei voi sellaisenaan käyttää uuden erityisen tuen päätöksen perusteluna.

The background features abstract, flowing shapes in vibrant green and blue. A thick green band curves from the top right towards the center, while a blue band curves from the bottom left towards the center, creating a sense of movement and depth.

**Diagnoosit ja lääkitys –
pedagogiset asiakirjat?**

Diagnoosin ja lääkityksen merkitseminen pedagogisiin asiakirjoihin

- Suositus on, että diagnoosia ei kirjoitettaisi oppilaan pedagogisiin asiakirjoihin.
- Pelkkä diagnoosi ei useinkaan anna pohjaa oppilaan tuen suunnittelulle ja hänen kanssaan työskentelylle.
- Joissakin tapauksissa diagnoosi on leimaava ja voi vaikuttaa kielteisesti tuen antamiseen.
- Diagnoosin kirjaaminen voi aiheuttaa salassa pitoon liittyviä ongelmia, koska diagnoositietoa ei voida pitää opetuksen asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämättömänä tietona.
- Pedagogisiin asiakirjoihin on tärkeä kirjata, miten jokin sairaus tai oireyhtymä vaikuttaa käytännössä oppimiseen ja/tai koulunkäyntiin, ja miten tämä tulee ottaa huomioon oppilaan opetusta ja tukea järjestettäessä.

Diagnoosin ja lääkityksen merkitseminen pedagogisiin asiakirjoihin

- Lääkitys ei ole opetuksen järjestämiseen liittyvä asia eikä myöskään apuväline, joten sitä ei tulisi kirjata oppimissuunnitelmaan tai HOJKSiin.
- Lääkitykseen liittyvät tehtävät kuuluvat terveydenhuollon ammattilaisille. Jos kyse on esim. kokeilusta, josta opettajan olisi hyvä olla tietoinen, terveydenhuollon ammattilaiset voivat antaa siitä tiedon opettajalle huoltajan suostumuksella.
- Jos kyse taas on opetuksen asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämättömästä tiedosta, tiedon voi antaa opettajalle ilman huoltajan suostumusta. Huoltaja voi tietenkin itse antaa opettajalle ja muulle henkilöstölle kaiken haluamansa tiedon.